

A házassági vagyoni szerződés érvénytelensége és hatálytalansága az ítélkezési gyakorlat tükrében

I. Előszó

Ahogy a családjogi tárgyú irányelvek felülvizsgálatáról szóló 19. Irányelv rámutat, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvényt (a továbbiakban: Csjt.) módosító 1986. évi IV. törvény teremtette meg a házassági vagyoni szerződés regulációs alapját. Az időközben eltelt harminc évre tekintettel megállapítható, hogy ennél a családjogi intézménynél „az újkori sajátosság nem maga a szerződés léte, hanem a mögötte rejlő motiváció. Nevezetesen a mai fiatalok nem attól tartanak, hogy valamelyikük halála után mi történik a vagyonukkal, hanem inkább a fogyasztói társadalom <<helyettesíthető áruivá>> minősülés, az élők közötti <<lecserélés>> esetére szeretnének írásos biztosítékot kapni.”² A jogalkotó ezt a mögöttes indokot is figyelembe véve újrászabályozta a házassági vagyoni megállapodást, illetve részben annak érvényességét és hatályosságát. A következőkben az utóbbiakra vonatkozó normákat elemzem a szakirodalom és a hazai esetjog alapján.

II. A házassági vagyoni szerződés érvénytelenségéről általában

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:34. § (1) és 4:63. § (1) bekezdése alapján a jogszabály azt a megállapodást tekinti házassági vagyoni szerződésnek, amelyben a házasulók vagy a házastársak rögzítik, hogy a házassági életközösség időtartama alatt az egymás közötti vagyoni viszonyaikra a paktumban meghatározott időponttól mely vagyoni (törvényes, vagyonekülönítési, közszerzeményi) rendszer normái irányadóak. Az érvénytelenség ennél a szerződéstípusnál is a létező megállapodás célzott joghatás kiváltására való képességének hiányát jelenti [BH2013. 64., BH2017. 60.]. Jogkövetkezményeként a házastársi közös és különvagyon tárgya, mértéke, értéke megalapozottan vitatható, illetve teljesítés nem követelhető.³

Az érvénytelenség típusai több szempontból vethetők össze. A korábbi Polgári Törvénykönyvről szóló 1954. évi IV. törvénnyel (a továbbiakban: korábbi Ptk.) ellentétben a jelenlegi szabályozás [Ptk. 6:88. § (1)-(4) bekezdése] már nem tartalmazza azt, hogy a semmisségre határidő nélkül lehet hivatkozni, vagyis már nem eredményezheti az érvénytelenség általános jogkövetkezményének érvényesülését, mindamelllett a restitúciós és elszámolási igények változatlanul az elévülés, illetve az elbirtoklás időbeli korlátai között érvényesíthetők [EBH2010. 2222., Ptk. 6:108. § (1) bekezdése]. A hatályos reguláció a megtámadási jog gyakorlásának változatlanul egyéves határidejét egységesen a szerződéskötéstől számítja, azután e jogosítvány megtámadási kifogás alakjában

¹ Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, Szakmatámogatási Főosztály, Hatósági Feladatellátást Támogató Osztály, vezető-hivatali tanácsos

² Lányiné Toldi Judit: Közjegyzői szerepvállalás az új Ptk. Családjogi Könyvének Tükrében, 550. o. In dr. Fazekas Marianna (szerk.): Jogi Tanulmányok. Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskola, Budapest, 2014, 545-556. o. <http://www.ajk.elte.hu/file/jogitanulmanyok2014.pdf> (2019. május 25.)

³ dr. Kőrös András – az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Jogi Továbbképző Intézet által szervezett családjogi szakjogász képzés keretében Budapesten, 2015. április 17-én, 2015. április 24-én és 2015. május 15-én tartott – Házassági vagyoni jog a Polgári Törvénykönyvben című előadása

érvényesíthető [Ptk. 6:89. § (3)-(4) bekezdése]. Amíg a semmisség hivatalból észlelendő, addig a megtámadásra hivatkozni kell, ezért az előbbi a törvény erejénél fogva, az utóbbi pedig eredményessége esetén idézi elő a szerződéskötés időpontjára visszamenőleges (ex tunc) hatályú érvénytelenséget [Ptk. 6:88. § (1) bekezdés első mondata, 6:89. § (1) bekezdése].

Az érvénytelenség mindkét esetében a házassági vagyoni szerződéseknél is előfordulhatnak akarati, nyilatkozási hibából eredő és a célzott joghatásban rejlő,⁴ valamint mind az új Ptk. speciális rendelkezéseiben, mind a kötelmi jog általános szabályaiban foglalt okok,⁵ amelyeknek közös jellemzője, hogy a szerződés megkötésekor kell fennállniuk [BDT2011. 2405.]. Ezek közül az ítélkezési gyakorlatban felmerült és legfontosabb körülmények kerülnek bemutatásra az alábbiakban.

II.1. Speciális érvénytelenségi okok

A házassági vagyoni szerződés esetében a fogalmából adódóan a minimális, lényeges elemek a házassági életközösség időtartamára a megállapodásban rögzített kezdő dátummal és/vagy jelleggel a vagyoni rendszer megválasztása, a kijelölt rendszertől történő eltérés, a rendszerek ötvözése [Ptk. 4:63. § (2) bekezdése].⁶ Amennyiben ezek hiányoznak, a házassági vagyoni szerződés semmis,⁷ azonban ez jelenleg sem zárja ki, hogy a kétoldalú jognyilatkozat más típusú szerződésként érvényes legyen, ha az a felek feltehető szándékával nem ellentétes [Ptk. 6:88. § (2) bekezdése].

A Ptk. 4:64. § (2) bekezdése alapján speciális érvényességi követelmény a gyámhatósági jóváhagyás beszerzése, ha a házastárs a 18. életévét nem töltötte be vagy cselekvőképességében a vagyoni nyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott. A Csjt. 27. § (3) bekezdés első mondatának feleltethető meg a Ptk. 4:65. § (1) bekezdése, amely előírja a közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalást [BH2009. 181.]. Ezen érvényességi kritériumok elmaradása nyilatkozási hibának minősül.⁸

Szintén ilyen hibát rejt az a helyzet is, amikor a házasuló vagy házastárs nem személyesen vesz részt a vagyoni szerződés megkötésében, mert a meghatalmazotti cselekmény nem alkalmas a célzott joghatás kiváltására [Ptk. 4:64. § (1) bekezdése].⁹

A Ptk. 4:67. § (1) bekezdése szerint a házassági vagyoni szerződés nem tartalmazhat olyan visszamenőleges hatályú rendelkezést, amely bármelyik házastársnak harmadik személlyel szemben a szerződés megkötése előtt keletkezett kötelezettségét a harmadik személy terhére változtatja meg. A jogszabályhely szövegezése expressis verbis nem utal arra, hogy a tilalom megszegése érvénytelenséget vagy hatálytalanságot okoz-e, azonban a „nem tartalmazhat” fordulat a részleges érvénytelenség lehetőségére utalhat.¹⁰

A Ptk. 4:68. §-a alapján a házassági vagyoni szerződés halál esetére szóló rendelkezésének meg kell felelnie a közös végrendelet szabályainak. A törvény a házastársak

⁴ Izsóné Ács Alexandra: Házassági vagyoni szerződés, 151. o. In *Collega*, IX. évfolyam 2. szám (2005. április), 148-152. o.

⁵ Csúri Éva Katalin: A házassági vagyoni jog gyakorlati kérdései. *CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft.*, Budapest, 2006. 252. o.

⁶ Tóth Zoltán: Új elemek, új távlatok: a házassági vagyoni szerződés új szabályai, 19-20. o. In *Közjegyzők Közlönye*, 2014/2. szám, 4-34.o. https://www.mokk.hu/regioldal/pdf/linkgyujto/KK/Kozjegyzok-kozlonye_2014-2.pdf (2019. május 25.)

⁷ Csúri: i.m. 253. o.

⁸ Izsóné Ács: i.m. 151. o.

⁹ *uo.*

¹⁰ Völcsy Balázs: A házassági vagyoni szerződés és a fedezetelvonó szerződés kapcsolata, 25. o. In *Családi Jog*, 2018/4. szám, 23-28. o.

által közösen az életközösség fennállása alatt írásban tett végintézkedés érvényességi kellékeit taxatíván meghatározza. Amennyiben a halál esetére szóló rendelkezést nem közjegyzői okiratba foglalt házassági vagyoni szerződésben teszik [Ptk. 7:23. § (2) bekezdés c) pontjának utaló szabálya a Ptk. 7:14. §-ra], a szabályozási választóvonal alapvetően a rendelkezést készítő személye. A Ptk. 7:23. § (2) bekezdés a) pontja szerint a sajátkezűleg írt, halál esetére szóló rendelkezés esetében az okiratot az ezt tevő házastársnak kell írnia és aláírnia. Ha más írja a halál esetére szóló rendelkezést, a rendelkező házastársnak tanúk [Ptk. 7:17. § (1) bekezdés b) pontjából levezethetően két személy] és a másik házastárs együttes jelenlétében szükséges aláírnia vagy nyilatkoznia annak tárgyában, hogy sajátja az okiraton lévő aláírás [Ptk. 7:23. § (2) bekezdés b) pontja]. A több különálló lapból álló, más által írt rendelkezési jognyilatkozatnál úgyszintén további, konjunktív feltételekhez kötődik az érvényesség: minden vonatkozó lap folyamatos sorszámozásához, valamint a rendelkező házastárs és tanúk általi aláírásához [Ptk. 7:23. § (3) bekezdés első mondata]. A sajátkezűleg írt, több különálló lapból álló, halál esetére szóló rendelkezésre kiterjedő jognyilatkozathoz [Ptk. 7:23. § (3) bekezdés második mondata] képest tehát itt további érvényességi kritérium a tanúk aláírása.

A vagyonekülönítési vagyoni rendszer regulációja körében a Ptk. 4:73. § (2) bekezdés második mondata a *részleges semmisség* esetéről rendelkezik, amikor nem fűz célzott joghatást ahhoz a szerződéses kikötéshez, ami valamelyik házastársat egészen vagy túlnyomórészt mentesíti a közös házastárs költségei, a közös gyermek és az egyik házastárs beleegyezésével a másik házastárs közös háztartásban nevelt gyereke megélhetéséhez, felneveléséhez szükséges kiadások alól.

II.2. Releváns érvénytelenségi okok az általános kötelmi jogi szabályok alapján

Az akarathibának minősülő *szinlelésnél* [Ptk. 6:92. § (2) bekezdése] a felek valójában kölcsönösen nem szándékoznak szerződéses jogviszonyra lépni [pl. BDT1999. 13., BH2017. 149.] vagy az adott paktummal más jogügyletet kívánnak palástolni [pl. BH1998. 292., BDT2000. 340.].¹¹ A BH2012. 195. számú jogesetnél ugyan közös vagyont megosztó szerződés volt a tényállás alapja, de szerintem a jelen cikk tárgyát képező paktumoknál is iránytűként szolgálhat a határozat alábbi megállapítása: „nem [...] házastársi közös vagyoni vagy [...] különvagyoni ráfordításoknak, hanem a felek korabeli szerződési akaratának van jelentősége.”

A színleléssel ellentétben a – célzott joghatás hibájának tekintett – *nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközésnél* [Ptk. 6:96. §-a] a szerződéskötési indok irreleváns vizsgálati szempont [BH2000. 539.]. A BH1999. 409. számon közzétett döntés jól érzékelteti a jó erkölcs fogalmának és jelenleg a Ptk. 4:4. §-ában deklarált méltányossági klauzula összefonódását. Ennek értelmében a „jó erkölcs” meghatározása valójában jogi kategória, amely nem az individuális erkölcsi normákat, hanem a társadalom általános erkölcsi értékítéletét, a magánautonómiának a társadalom általános erkölcsi felfogása által meghatározott korlátait, az erkölcsileg elvárható cselekvés „zsinórmértékét” sűríti össze. Ellentétes vele az a kázus, amikor az egyik fél házassági vagyoni szerződés alapján az egész házastársi közös vagyont, valamint a másik házastárs majdnem teljes különvagyont valódi ellenszolgáltatás nélkül vagy súlytalan ellentételezésért cserébe szerzi meg etikailag elfogadható és indokolt mozzanatok (például a házastárs valós ajándékozási, illetve joglemondási szándéka) híján. Ezzel szemben nem ütközik jó erkölcsbe a házassági vagyoni szerződés pusztán amiatt, hogy a törvénytől eltérően határozza meg a közös, illetve különvagyont körét [BH2011. 337.].

¹¹ Csúri: i.m. 254. o.

Nem idézi elő az ilyen okból történő érvénytelenség kimondását az a szituáció sem, amennyiben a házassági vagyoni szerződés a keletkezésekor nem számít jó erkölcsbe ütközőnek a társadalmi megítélés alapján, a később beállt változások viszont nem vehetők figyelembe a jogi minősítéskor [BDT2010. 2269.], illetve ez az érvénytelenségi jogcím – kiegészítő jellegére figyelemmel – önmagában olyan körülmények alapján sem állapítható meg, amelyek a törvényben nevesített egyéb érvénytelenségi ok alapjául szolgálnak [BH2011. 44., EBH2012. P.17.].

A joggyakorlatban található példa arra is, amikor a jó erkölcsbe ütközés részleges érvénytelenséget von maga után. A Kúria BH2015. 254. számon közzétett részítélete szerint „[...] semmis a házassági vagyoni szerződés azon pontja [...], mely az életközösség 17 évvel korábbi létrejöttére visszamenőleg is, s nem csak a jövőre nézve zárja ki a vagyoni közösséget és ezzel összefüggésben kizárólag az egyik fél valamennyi, az ingatlan-nyilvántartásban közös néven feltüntetett ingatlant, illetve a cégnyilvántartás szerint közös tulajdonú üzletrészt különvagyonként nevesíti. Ez a családvédelmi érdekeket is súlyosan sérti, tekintettel arra, hogy a szerződés megkötéséig a házastársak közösen gazdálkodtak, s a felek megállapodása szerint a gyermekeket a kirívóan hátrányos helyzetbe került fél nevelte. [...] A részleges érvénytelenség általános jogkövetkezménye, hogy az ilyen kikötésre nem lehet jogot alapítani, annak nincs kötelemkeletkeztető hatálya, azzal a célzott joghatás nem érhető el, ezért az adott esetben a felek vagyonszerzésére a szerződés megkötéséig a törvényes vagyoni közösségi rendszer az irányadó.”

III. A házassági vagyoni szerződés hatálytalansága

A hatálytalanság az érvényességre épülő fogalom, melynek alapján az ilyen tulajdonsággal rendelkező, ám létező és érvényes házassági vagyoni szerződés *ténylegesen* nem váltja ki a célzott jogkövetkezményt. A Ptk. megalkotásával a jogalkotó a relatív hatálytalanságot kilátásba helyező többlétszabályokat fektetett le, amelyek mint hitelezővédelmi rendelkezések a BH2015.254. számú döntésben megjelölt családvédelmi érdek mellett a szerződési szabadság fő korlátját jelentik.¹² Hasonlóképpen az érvénytelenséghez, a hatálytalanságnál is lehetséges joghatásként jelentkezik az, hogy a szerződés alapján teljesítés nem követelhető, illetve teljesítés esetén az érvénytelenség jogkövetkezményeinek megfelelő alkalmazása szükséges [Ptk. 6:119. § (1)-(2) bekezdése].

A Ptk. 4:65. § (2) bekezdése alapján a házassági vagyoni paktum kívülállóval szemben akkor hatályos, amennyiben azt a házastársi és élettársi vagyoni szerződések országos nyilvántartásába bevezették vagy a házastársak bizonyítják, hogy a harmadik személy a megállapodás fennállásáról és annak tartalmáról tudott vagy tudnia kellett. Ha tehát a hivatkozott közhiteles nyilvántartás nem utal a vagyoni megállapodásra, megfordul a bizonyítási teher és a házastársakat terheli a bizonyítási kötelezettség.

Emellett vannak más hitelezővédelmi szabályok is, amelyek közvetetten kapcsolódnak a házassági vagyoni megállapodáshoz. A Ptk. 4:67. § (2) bekezdése értelmében a házastársak olyan szerződése, amely valamely vagyontárgynak a közös vagyoni vagy a különvagyoni tartozását a házassági vagyoni szerződésben kikötött rendelkezésektől eltérően változtatja meg, harmadik személlyel szemben akkor hatályos, ha a harmadik személy tudott vagy tudnia kellett arról, hogy a vagyontárgy a szerződés rendelkezése szerint a közös vagy a különvagyoni tartozik. Kőrös András szerint nem a törvényes (házastársi vagyoni közösségen alapuló) vagyoni rendszer szabályaihoz képest, hanem a házassági

¹² dr. Kőrös András – az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Jogi Továbbképző Intézet által szervezett családjogi szakjogász képzés keretében Budapesten, 2015. április 17-én, 2015. április 24-én és 2015. május 15-én tartott – Házassági vagyoni jog a Polgári Törvénykönyvben című előadása.

vagyonjogi szerződési tartalomtól való eltérés hatálya függ attól, hogy a harmadik személy tudta vagy ismerettel kellett volna rendelkeznie a tekintetben, hogy közös vagy különvagyonhoz tartozik-e a vagyontárgy.¹³ Ezzel összefüggésben Barzó Tímea kihangsúlyozza a házastársak harmadik személyek felé fennálló tájékoztatási kötelezettségét, amely főleg akkor fontos, ha a teljes vagy részleges vagyonekülönítési rendszer kikötésében állapodtak meg, mert az ilyen rendelkezést magában foglaló szerződés hatálya alatt a házastárs a másik házastárs által kötött ügyletért nem felel.¹⁴ A korábbi Legfelsőbb Bíróság ezzel összhangban a BH2002. 57. számon közzétett jogesetben kimondta, hogy a házastársi vagyonekülönítést kizáró vagyonejogi szerződés a házastárs korlátozott helytállási kötelezettségét kizárja. Ugyanakkor a jelenlegi polgári anyagi jogi kódex hatályba lépésével a házastárs enyhébb jogkövetkezmény, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerinti helytállási kötelezettség alanya a harmadik személlyel szemben, amennyiben a házastárs kötelemlenkeztető cselekménye folytán gazdagodott, abban az esetben is, ha a tartozásért való felelősség nem állapítható meg [Ptk. 4:51. §-a].

Tóth Zoltán azt az álláspontot képviseli, hogy a Ptk. 4:67. § (2) bekezdésében szereplő „vagyontárgy” kifejezés kétségesse teheti, hogy a jogszabályhely tárgyi hatálya alá tartoznak azok a házassági vagyonejogi szerződések, amelyek más vagyoni jogokat vagy követeléseket érintenek.¹⁵ *Mindezzel nem értek egyet, mert a Ptk. az értelmező rendelkezései körében kifejezetten a vagyontárgy fogalmánál alatt sorolja fel a dolog mellett a vagyoni értékű jogot és a követelést* [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 5. pontja].¹⁶

Az előbbieken idézett, hatályosságához kapcsolódó speciális rendelkezésekből látható, hogy ezek a fedezetelvonás védelmi eszközt is jelentik a harmadik személyek számára.

A korábbi Ptk. 203. § (1) bekezdéséhez hasonlóan a jelenlegi szabályozás szintén [Ptk. 6:120. § (1) bekezdése] ugyanúgy definiálja a kívülállóknak esetében a fedezetelvonást. Ez az igényük kielégítési alapjának részbeni vagy teljes körű elvonása, amely ugyancsak a házassági vagyonejogi szerződés relatív hatálytalanságát válthatja ki, ha a szerző fél rosszhiszemű volt vagy részére a megállapodás nem visszerhes előnyt keletkeztetett. Az ingyenesség és a rosszhiszeműség a házastársak, mint hozzátartozók tekintetében még mindig vélelmezendő [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1-2. pontja, 6:120. § (2) bekezdés első mondata], de a jegyeseknél már nem, lévén ők kikerültek a hozzátartozók törvényi definíciójából.

A harmadik személyek követelésfedezete elvonásánál az ítélkezési gyakorlat alapján kikristályosodott egy időbeli feltétel: a jogosulti igénynek a fedezetelvonó szerződés megkötésekor fenn kell állnia, így ez vonatkozik a házassági vagyonejogi paktumokra is. [BDT2008.1922., a fedezetelvonó szerződés egyes jogalkalmazási kérdéseiről szóló 1/2011. (VI. 15.) PK vélemény].

A Ptk. a korábbi szabályozási környezethez hasonlóan több speciális joghatást rendel a fedezetelvonó, többoldalú jognyilatkozatokhoz. A házassági vagyonejogi megállapodásra figyelemmel szerző házastárs köteles túrni a megszerzett vagyontárgyból való kielégítést és az

13 dr. Vékás Lajos – dr. Boytha György – dr. Gadó Gábor – dr. Kisfaludi András – dr. Lábady Tamás – dr. Petrik Ferenc – Sáriné dr. Simkó Ágnes – dr. Sárközy Tamás – dr. Weiss Emilia – dr. Zlinszky János: Szerkesztőbizottsági javaslat; III. Könyv: Családjog; VI. Cím: Házassági vagyonejog, 18.o. In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2006/1. szám, 3-20.o. <http://ptk2012.hu/wp-content/uploads/2012/10/2006-01kodi.pdf> (2019. május 25.)

¹⁴ Barzó Tímea: A fedezetelvonó házassági vagyonejogi szerződésekkel szembeni védelem. 3. o. <http://www.unimiskolc.hu/~wwwdeak/Collegium%20Doctorum%20Publikaciok/Barz%F3%20T%EDmea.pdf> (2019. május 25.)

¹⁵ Tóth: i.m. 28. o.

¹⁶ Csúri Éva Katalin – az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Jogi Továbbképző Intézet által szervezett családjogi szakjogász képzés keretében Budapesten, 2015. szeptember 25-én, 2015. november 13-án és 2015. december 4-én tartott – Házassági vagyonejog a Polgári Törvénykönyvben című előadása

arra vezetett végrehajtást a harmadik személy kérelmére [Ptk. 6:120. § (3) bekezdése]. Ha a vagyontárgytól rosszhiszeműen elesett vagy azt ugyanilyen „tudattartalommal” átruházta, a Ptk. 6:120. § (4) bekezdése megteremti a harmadik személlyel szemben a szerző házastárs helytállási kötelezettségét, melynek mértéke a megszerzett vagyontárgy értékére korlátozódik. „A régi Ptk. ehhez képest szigorúbban szabályoz: csak az a fél nem tartozik felelősséggel a harmadik személy irányában, aki a szerződésből származó ingyenes előnytől fel nem róható módon elesett. A régi Ptk.-hoz képest az is különbséget jelent, hogy az új Ptk. a rosszhiszeműséghez kötődő helytállási kötelezettséget állapít meg, míg a régi Ptk. felelősségi tényállást kreált a szerző fél és a követelés jogosultja között.”¹⁷ A Ptk. 6:120. § (5) bekezdése értelmében egyaránt újdonság, hogy a fedezetelvonó szerződés szabályai érvényesülnek akkor is, ha az előny nem a szerződési jognyilatkozatot tevőnél mutatkozik.¹⁸

A házassági vagyoni jogi megállapodásnál a fedezetelvonás akkor valósul meg, ha a szerződő felek nem önnön különvagyonuk számára tartják fenn saját különvagyonukat, illetve saját tevékenységük eredményét, ehelyett valamelyik házastárs teljesen vagy részlegesen a másik házastárs különvagyonába utalja.¹⁹ A bírósági gyakorlat alapján ettől el kell különíteni azt az esetet, amikor a házastársak házassági vagyoni szerződésben az egyikük különvagyoni ingatlanának a másikuk különvagyonából törlesztett vételár részleteire figyelemre annak tulajdoni hányadban történő megtérítéséről rendelkeznek [EBH2011. 2403.].

A szerződési szabadság elve és a diszpozitivitás miatt véleményem szerint a házassági vagyoni jogi paktum tartalmazhat tulajdon-átruházásra irányuló jognyilatkozatot is. Ebben az esetben a szerződés relatív hatálytalansága és nem a színlelt jogkövetkezmenyei érvényesülhetnek, ha az ügylet célja a hitelezői követelés fedezetének elvonása [BDT2001. 417., BDT2007. 1705., BH2013. 299.].

IV. Összegzés

A fentiek alapján megállapítható, hogy a házassági vagyoni jogi szerződés jogkövetkezmenyeit nemcsak az adott megállapodás-típusra jellemző jogi normák, hanem többek között a szerződésekre vonatkozó általános szabályok (Ptk. Hatodik Könyvének Második Részében foglaltak) mint mögöttes joganyag kontextusában is szükséges vizsgálni. Ezek a rendelkezések a szerződési szabadság alapelvéből levezethető, a Ptk. 6:59. § (2) bekezdésében deklarált tartalmi szabadság kereteit is kijelölik, amellyel kapcsolatban érdemes kiemelni *Csányi Vilmos intelmét*: „Egy üzlet, egy szerződés nem csupán papiros [...]. A szabadság nem a szerződésszegés szabadsága, nem a mérhetetlen károkozás szabadsága. A szabadság a mi társadalmunkban az okos döntések szabadsága.”

¹⁷ Ptk. Hatodik könyv; Kötelmi jog - A kötelek közös szabályai / VII. cím: A szerződés hatálya. Hatálytalanság. (Magyar Igazságügyi Akadémia joganyaga) http://projektjeink.birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/ptk_e_learning/ptk8/lecke7_lap1.html (2019. május 25.)

¹⁸ uo.

¹⁹ Csúri: i.m. 244. o. A házastársaknak adott ajándék közös, illetve különvagyoni jellegére vonatkozóan a PK 281. számú állásfoglalás nyújt iránymutatást.